

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ, UNIVERSITAT
I I RECERCA
B
/

L'EDUCACIÓ DAVANT EL REPTE DE LA COVID-19. PROPOSTES PER A LA REPRESA DE LA PRESENCIALITAT ALS CENTRES EDUCATIUS A L'INICI DEL CURS 2020-2021

Els desafiaments i tipus d'urgències que ha provocat la crisi de la COVID-19 en l'àmbit de l'educació, així com el tipus de resposta immediata que aquests reclamen, es vinculen molt directament a reptes i àmbits de reforma més profunds del nostre sistema educatiu.

En aquest context de pandèmia global, és important destacar que les prioritats són **mantenir la funció educativa i preservar el dret a l'educació**. Cal connectar l'essència de la missió educativa amb la necessitat de frenar l'impacte d'aquesta crisi des de l'educació, des de cada escola i des de cada aula.

Cal assumir que ens trobem en una situació d'emergència i d'excepcionalitat.

Els processos, les eines, les estratègies o les metodologies que hem aplicat fins ara poden no ser eficaços en l'actual context d'incertesa. Cal mantenir el propòsit de l'educació i adoptar noves solucions davant aquesta nova situació.

S'han de fer esforços addicionals per protegir els més vulnerables, independentment d'on es trobin, el seu estat legal, origen o condició i compensar les desigualtats,

Ens cal un pla sòlid per garantir la continuïtat de l'aprenentatge, incloses les opcions d'educació a distància i l'accés a serveis essencials per a tots. Aquest pla també ha d'incloure les accions necessàries per a la reobertura segura de les escoles per garantir la protecció adequada i fer arribar la informació a tota la comunitat educativa.

Hem de garantir el dret a una educació de qualitat i inclusiva, i preveure la possibilitat de nous confinaments per possibles onades epidèmiques, l'existència de brots locals o la impossibilitat de part de l'alumnat d'assistir a classe per malaltia.

Objectius

Enfrontar el repte de garantir el dret a una educació de qualitat i inclusiva en aquesta situació.

Abordar, en paral·lel a les mesures de xoc que s'hauran d'emprendre per contenir els riscos i les urgències més immediats, els aspectes bàsics del sistema que cal reformar i aquells àmbits que garanteixen la igualtat d'oportunitats.

Elaborar les instruccions d'inici de curs d'acord amb la nova normalitat sorgida de la crisi ocasionada per la COVID-19.

Integrar l'educació sobre riscos en els plans d'estudi i aconseguir que els centres educatius siguin segurs.

Utilitzar l'estructura escolar com a centre de recursos comunitari per garantir els drets de la infància durant totes les fases de l'emergència.

Definir els possibles escenaris per a la represa de les activitats lectives presencials el curs 2020-21, en funció de la situació de la COVID-19.

Preveure els aspectes que canviaran la realitat dels centres educatius i establir pautes clares d'actuació en relació a:

- La seguretat de les persones.
- L'adequació dels espais i els horaris.
- La gestió del temps: presencialitat i educació a distància.
- La digitalització dels centres educatius
- L'adequació i modernització dels currículums educatius, dels processos d'ensenyament/aprenentatge i de l'avaluació.
- L'organització i la coordinació als centres educatius.

Participants

Tots aquests objectius s'hauran de desenvolupar per mitjà de comissions de treball que s'estructuraran a partir d'una comissió general que establirà el guió general de les instruccions i determinarà les pautes que s'han de seguir, i subcomissions específiques que concretaran les especificitats de cadascun dels estudis.

COMISSIÓ GENERAL

Estarà presidida pel conseller d'Educació, Universitat i Recerca, i la formaran representants de:

ADMINISTRACIÓ:

A més de tots els directors generals, i caps de departament hi haurà representants dels serveis de:

DG de Planificació ordenació i Centres:

- Servei de Concertada
- Servei de Planificació Educativa
- Servei dels Ensenyaments de Règim Especial
- Servei d'Ordenació Educativa

DG de Primera infància, Innovació i Comunitat Educativa:

- Servei d'Atenció a la Diversitat
- Servei de Normalització Lingüística i Formació
- Servei de Comunitat Educativa
- Ibsteam
- IEPI

DIRECCIÓ GENERAL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENSENYAMENT SUPERIOR

- Servei d'Oferta Formativa i Infraestructures
- Servei de Planificació i Participació
- Educació de Persones Adultes

DEPARTAMENT D'INSPECCIÓ EDUCATIVA

- Cap del DIE
- Adjunt al cap del DIE

DIRECCIÓ GENERAL DE PERSONAL DOCENT

- Servei de primària
- Servei de secundària

SECRETARIA GENERAL

- Departament de Recursos Humans

COMUNITAT EDUCATIVA:

Un representants de les associacions de directors de:

- Primària de Mallorca
- Primària de Menorca
- Primària d'Eivissa
- Secundària de Mallorca
- Secundària de Menorca
- Secundària d'Eivissa

Un Representants de les associacions professors:

- Associació professional de docents de Mallorca
- Associació professional de docents d'Eivissa
- Col·legi professional de docents.
- Col·legi de Llicenciats

Un representant de cada entitat de la Mesa de l'ensenyament concertat

USO	FERE
FSIE	CECEIB
STEI	FOQUA
UGT	UNAC
CCOO	FEIPIMEB
ECIB	Cooperatives d'Ensenyament

Un representant de cada Federació o Confederació d'Associacions de pares i mares:

COAPA Balears	FAPA Formentera
FAPA Eivissa	FAPA Col·legis
FAPMA (Menorca)	Franciscans TOR
FAPA Mallorca	FAIB CONCAPA
CONFAECIB	

Un representant de cada sindicat de l'ensenyament públic:

STEI	Alternativa
ANPE	CCOO
UOB Ensenyament	FETE-UGT

SUBCOMISSIONS ESPECÍFIQUES

A partir de les pautes generals, s'establiran subcomissions de treball per a cada grup d'instruccions d'organització i funcionament dels centres:

- Educació infantil i primària
- Educació secundària
- Formació professional
- Centres educatius de persones adultes
- Ensenyaments de règim especial
- Centres Concertats

A més d'instruccions específiques que s'hauran de modificar:

- Horaris
- Projectes institucionals
- GESTIB

Cada comissió estarà coordinada per un representant de l'administració i es treballaran els apartats que siguin d'aplicació dels temes següents, segons el nivell educatiu:

1. ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DELS CENTRES (HORARIS, JORNADA, COORDINACIÓ, RECURSOS,...)

- 1.1. Elaboració del **Pla de retorn a les activitats educatives presencials** que ha d'incloure el Pla d'actuació d'emergència davant la COVID-19 en els centres escolars, previ a la reobertura dels centres. Ha de tenir en compte la formació del professorat en l'execució de plans d'emergència. Ha d'incloure també el un Pla d'acollida post-crisi que contempli accions i dispositius adreçats a facilitar el retorn a l'escola d'alumnes, mestres i famílies.
- 1.2. **Revisar i enfortir la funció tutorial i d'orientació** als centres ja que aquestes tasques incrementen les oportunitats educatives dels alumnes més vulnerables i acaben redundant en la reducció de l'absentisme i de l'abandonament escolar. Per això cal remarcar el paper que tutors i orientadors han d'acomplir com a puntals de la personalització educativa dels alumnes.
- 1.3. Disposar els centres educatius d'un **pla d'accions específiques de vincle i acompanyament educatiu amb les famílies més vulnerables** a través de figures de referència i contacte telefònic constant.
- 1.4. Segons la disponibilitat pressupostària, dissenyar un **pla de recursos suplementari** per als **centres de màxima complexitat**.
- 1.5. Agrupar matèries **1r ESO en àmbits de coneixement**
- 1.6. Major **coordinació entre centres de primària i secundària** adscrits.
- 1.7. Afavorir una **major coordinació horitzontal** als centres educatius.
- 1.8. Incorporar els **docents com a agents actius en l'emergència** a través formació impartida en col·laboració amb altres entitats
- 1.9. **Revisar els plans d'atenció a la diversitat**, atenent la situació d'excepcionalitat i els efectes que hagi pogut tenir sobre l'alumnat
- 1.10. Dissenyar un **pla de seguiment de l'absentime escolar** específic per a aquest període. El llarg període d'absència de classes accentuarà en alguns joves un sentiment de desvinculació escolar que els pugui dur a no reprendre el procés d'escolarització després de l'estiu o a fer-ho de manera intermitent amb episodis d'absentisme. Cal preveure aquest escenari i treballar per a la detecció de situacions de risc, prevenció i actuació immediata davant d'aquests episodis, mitjançant mesures com: reforçament i execució d'les plans de prevenció i lluita contra l'absentisme. Liderats pels ajuntaments, aquests plans han de contemplar circuits eficients d'identificació i tactament de situacions de risc.
- 1.11. Organitzar la supervisió als alumnes per assegurar el manteniment de les mesures de protecció recomanades durant els esplais i les pauses entre classes

- 1.12. **Implementar els programes de reforç**, individuals o grupals, per l'alumnat que els precisï i que hagi estat inclòs el curs anterior en la relació remesa al DIE.

2. ASPECTES CURRICULARS, D'ORDENACIÓ ACADÈMICA I METODOLÒGICS

- 2.1. És important saber en quin nivell d'aprenentatges comencen els alumnes el nou curs i amb quin estat emocional i motivacional l'enfronten després de la crisi viscuda. Per això s'ha de potenciar i estendre **l'avaluació inicial** durant les primeres setmanes del curs.
- 2.2. **Adaptació i modernització de les programacions** del curs 2020-21, per seleccionar els aspectes del currículum que siguin essencials, atenent que durant el primer trimestre s'hauran de reforçar aspectes del curs anterior per a tot l'alumnat. Sabem que el **desplegament del currículum per competències**, que prioritza saber fer (habilitats, destreses en les diferents àrees del coneixement i en l'àmbit socioemocional) per sobre de l'ensenyament memorístic i de coneixements tancats, és encara limitat i desigual entre centres i etapes educatives. Aquest enfocament serà ara més necessari que mai, comptant que bona part dels continguts curriculars previstos per al curs anterior no hauran pogut ser impartits i que és el treball competencial el que permetrà recuperar capacitats i igualar oportunitats. Per tant s'ha de dur a terme **una ràpida revisió dels continguts d'aprenentatge** de tots els cursos per flexibilitzar l'exigència de continguts d'aprenentatge revisant les prioritzacions d'aprenentatge i buidant de temari allà on calgui i aplicar la lògica competencial de sabres imprescindibles pensats en clau de cicle o etapa
- 2.3. Desenvolupar continguts específics d'educació per a la salut (prevenció del contagi, gestió emocional, hàbits saludables i ús adequat de les TIC)
- 2.4. Reforçar la presència de les competències TIC en el currículum educatiu de l'alumnat en tots els nivells educatius.
- 2.5. Agrupar matèries **en àmbits de coneixement**.
- 2.6. S'ha de possibilitar que l'alumnat pugui **recuperar matèries pendents** de cursos anteriors **durant el 1r trimestre** del curs 2020
- 2.7. Al **Batxillerat**, els alumnes es podran **matricular** d'algunes o de totes les matèries de 2n, encara que no tinguin superada les corresponents de 1r curs, es tracti o no de matèries amb continuïtat
- 2.8. Es possibilitarà i es promourà que els alumnes cursin les matèries pendents **de 1r en xarxa a l'IEDIB**.
- 2.9. Autoritzar **l'ampliació d'un any del límit de permanència al Batxillerat** dels alumnes que s'hagin vist afectats per les circumstàncies d'aquest curs escolar.

- 2.10. Determinar quines franges d'edat es consideren més adequades o s'han de prioritzar per al seguiment de les activitats en línia i i quines franges d'edat necessiten més la presencialitat.

3. PLA DE DIGITALITZACIÓ

- 3.1. Elaboració del **Pla de digitalització** dels centres.
- 3.2. Cada vegada més les oportunitats educatives depenen de la interconnexió entre uns contextos d'aprenentatge que evolucionen constantment. Això implica nous reptes per a l'acció docent, que afecten tant la definició del seu rol com de les seves competències en un marc de necessària personalització dels aprenentatges. És necessari **qualificar els docents en aquests nous rols i competències** per tal que la seva acció pugui ser rellevant i tenir un impacte educatiu significatiu i sostingut fins i tot en períodes llargs d'absència de classes presencials.
- 3.3. Els centres elaboraran **plans de digitalització**, que possibilitaran combinar la docència telemàtica amb la presencial a partir de 5è EP, de forma que els alumnes d'aquests nivells puguin seguir les classes de forma telemàtica alguns dies per setmana, alternativament, per afavorir el distanciament social, cas que fos necessari, o de manera habitual en el Batxillerat i FP, un o dos dies per setmana com a màxim.
- 3.4. S'intensificaran els **programes de desenvolupament de competències TIC** per als docents de tots els nivells educatius mitjançant accions de formació permanent del professorat. Es fa necessària una política de digitalització que generi capacitats (principalment entre docents i alumnes), recursos (infraestructura digital als centres), continguts i materials educatius (adaptats als nous dispositius, estenent programes ...) i models per a l'aprofitament de les tecnologies digitals tant en un context d'aula com de personalització i aprenentatge distribuït.

4. SERVEIS COMPLEMENTARIS

- 4.1. Adequació dels serveis de transport escolar, neteja, menjador, etc. als nous escenaris

A cada subcomissió hi hauria d'haver almenys un representant de la DG competent, que la coordinarà, un inspector, almenys dos representants de les associacions de directors, un membre de les associacions de docents, un representant dels sindicats, un representant de la mesa de concertada i un representant del SAD (a les comissions d'educació infantil i primària i secundària).

Escenaris de treball

Totes les tasques de planificació que es duguin a terme, hauran de contemplar que a l'inici del curs 2020-21 ens puguem trobar amb un d'aquests tres escenaris:

Escenari 1: Normalitat

Tots els alumnes reprenen classes presencials, si cal amb mesures de protecció individual (mascaretes, per exemple). A l'ESO i Batxillerat es poden plantejar experiències d'ensenyament mixt (presencial i a distància), mitjançant el pla de digitalització i revisió del currículum i de l'organització dels centres per evitar la sobrecàrrega del professorat.

Escenari 2: S'han de mantenir mesures de separació amb limitació de ràtios al 50%

2.1. Educació Infantil i primària

Cal tenir en compte que, ateses les característiques de l'alumnat i la situació de les famílies, en aquests nivells és inviable alternar presencialitat i distància durant un període perllongat.

Per això, caldrà desdoblar tots els grups d'EI i EP perquè tinguin unes ràtios màximes de 15 alumnes. Això planteja dos problemes a resoldre:

- nombre de professors.
- espais.
- adaptacions dels horaris i dels currículums.

2.2. Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat

Cas que sigui necessari, a ESO i Batxillerat es pot iniciar el curs amb ensenyament mixt (presencial i en línia), amb les consideracions fetes al punt anterior.

Els professors que per informe del Servei de Prevenció de Riscos laborals no puguin anar al centre farien suport telemàtic. Tot això suposaria la revisió dels currículums, de l'organització dels centres i dels horaris.

Escenari 3: Confinament

En aquest escenari es plantejaria un ensenyament totalment en línia mentre duri aquesta situació, el que requerirà desenvolupar un Pla de digitalització i organitzar el teletreball per evitar la sobrecàrrega de feina professorat. S'hauran de revisar els currículums.